

Heimskringla
Published every Thursday by The
Heimskringla News & Publishing Co. Ltd.
Verð blaðið í Kanada og Bandaríkum \$0.10 (fyrir frá borgum).
Sent til Íslands \$1.00 (fyrir frá borgum).
B. L. BALDWINSON
Editor & Manager
Office:
729 Sherbrooke Street, Winnipeg
BOX 2083. Talsími Garry 4110.

Háskóli Íslands.

Veglegasta minnismerkið, sem Íslendingar hafa reist sér á aldarafmáli Jóns Sigurðssonar, er háskólinn, sem stofnsettur var í Reykjavík þann 17. júní sl. Skóli þessi er í raun réttir samningur þeirra aðri menntastofnanna, sem áður voru til í landinu: Prestaskólans, leiknaskólans og lagaskólans, að viðbætti heimspéiskóla.

Skólinn var stofnsettur með ræðu, sem herra landritari Klemens Jónsson flutti í alþingishúsinu þann 17. júní; og prófessor Björn M. Ólsen, sem nú er settur rektor skólans, tók þá formlega við honum af landsstjórninni.

Ræða rektorsins við þetta tækifæri var snjöll og mentaleg, eins og vænta mátti af honum. Meðal annars, sem hann sagði um skilning sinn á því, hvert væri hlutverk einnar háskólastofnunar, var það, að háskólinn sé stofnun, sem gripur yfir allar þær fræðigreinar, sem mannsandinn nú leggur stund á. Markmið háskóla sé tvent:

1. Að leita sannleikans í hverri fræðigreini fyrir sig, og
2. Að leiðsæja þeim, sem eru í sannleikalegri, hvernig þeir eigi að leita sannleikans í hverri grein fyrir sig.

Að háskóli sé vísindaleg rannsóknarstofnun og vísindaleg fræðistofnun. Að nauðsynlega skilyrði fyrir því, að starfi háskóla geti blæstast, að fullkominn rannsóknarfrelsi og fullkominn kenslufrlsi. Að háskólanum sé þetta frelsi eins nauðsynlegt eins og andardrátturinn er fyrir einstaklinginn.

Að þriðja markmiðið, sem margir háskólar hafa, sé það, að veita mönnum þá undirbúningmentun, þó ekki sé hún strang-vísindaleg, sem geri þá færa um, að takast á hendur ýmsar sýslanir fyrir þjóðfélagið, eftir þörfum nemendanna.

Að háskóli sé gróðrarstöf mentalis hja hverri þjóð; víkkl sjóneldarhringur hennar er fyrir þjóðartakmörkin og út vfr landamæri alls hins menndaða heims.

Um hinn nýja háskóla Íslands farast rektor Ólsen svo orð, að hann væri yngsti og minsti og einn hinn öflugastasti háskóli heimsins, og að ekki mætti þjóðin vanta mikla afreka af starfi hans fyrst í stað. Kenslan í leikna, laga- og guðfræði mundi í þessum háskóla verða svipuð því, er hún hefir verið í neidnum skólum að undanförfum. Auk þessara nefndu fræðigreina væri einn kenslufrelli í heimspéki og einn í íslenzkri tungu og menningarsögu, og einn í sögu Íslands; en enginn kenslufrelli í öðrum málum en íslenzku, enginn í samantvörfarfræði, enginn í almennri sagnfræði og enginn í sögu annara Norðurlandþjóða. Stærðfræðileg og náttúruvísindin væntaði algerlega. — Af þessu telur hann ljóst, að mikli vanti á, að háskóli Íslands fullnægi þeim kröfum, sem menn eru vanir að gera til háskóla nú á dögum. Að háskólinn eigi ekkert hús fyrir sig, og engar eigur, svo teljandi sé. En allt þetta vonar hann að lagist smám saman með tímanum.

Rektor Ólsen gerir sér von um, að með tímanum geti háskóli Íslands orðið til þess að nema nýlendu í heimi vísindanna, og á þann hátt lagt litinn sæfer til heimsmenningarinnar. Einnig, að senda verði þá námsmenn, sem útskrifast úr háskóla Íslands, til annara landa, til að stunda nám við háskólana þar. Annars sé hætt við, að sjóneldarhringur þeirra verði af þróngur, og að háskóli Íslands, meðan hann er öflugastinn, verði nokkurs konar kinnverskur mínir, sem byrgi fyrir útsýni til alheimsmenningar.

Einn borgari Reykjavíkur, herra Ben. S. Þórarinnsson, gaf háskólanum tvö þúsund króna peningargjöf á stofnunardeg hans. Engir aðrir gáfu neitt til hans.

Þessir eru kennarar við skólan:

Í guðfræðisdeildinni: Prófessorar séra Jón Helgason og

séra Haraldur Nielsson, en séra Eiríkur Briem dócent.

Í laga deildinni: Prófessorar Lára H. Bjarnason, Einar Arnórsson og Jón Kristjánsson.

Í læknadeildinni: Prófessorar Guðm. Björnsson landlæknir og Guðm. Magnússon, og aukakennarar verða þeir sömu og áður.

Í heimspéiskisdeildinni: Björn M. Ólsen, prófessor í íslenzkri málfræði og menningar sögu; Agúst Bjarnason, prófessor í heimspéki, og Hannes Þorsteinsson, dócent í sögu Íslands og bókmentum.

Alls verða því 16 kennarar við þennan nýstofnaða háskóla, þar af 9, sem bera prófessors nafnbót, 2 dócentar og 5 aukakennarar.

Þess skal getið, að áður eru menn þessir settir að svo komnu. Formlegar veitingar verða af landsstjórninni gerðar eftir umsóknum síðar í sumar, og til starfa tekur skólinn ekki fyr en fyrsta október í haust. Peningagjöldur skólans er nú talinn \$ þúsund krónur. Það er htið fé, og táttaklegur hlýtur að útbúnaður að verða, sem fyrir það læst. En skólinn er lantvæðinn og landsgjóður Íslands mun sja þerum borgið eftir löngu.

Ohætt er að fullvörð, að Vestur-Íslendingar samgöðjast heimafjóð sinni með stofnun þessa háskóla, eins og þeir samgöðjast henni fyrir hvert það spor, sem hún stígar til vaxandi menningar og þjóðarþroska.

Mannvirkjafræði.

Einstöku sinnum hefir Heimskringla víkið að því, að teitt sé hve ungr íslenzkir námsmenn virðast óðsír til þess að læra mannvirkjafræði. Éna nokkra erein hennar, og er þó það nám engu síður nauðsynlegt, en nokkurt annað, sem Íslendingar hafa stundað í landi þessu.

Hver orsök kann til þess að liggja, að Íslendingar virðast hafa svo mikla óbeiti á þessu sérstakna námi, að enginn einn þeirra, hér norðan linnunnar, sem gengið hafa mentaveginn, hefir fengist til að sinna þeim lærdómi, — er oss með öllu óskiljanlegt. Þarlegri fræði hefir heimurinn aldrei þekt, og gagnræðni menn geta engir orðið en þeir, sem hana læra. — Hvers vegna er það þá, að engir Íslendingar hafa lagt nám þeirrar fræðigreinar fyrir sig? Ekki getur það verið vegna gáfnaskorts, éða þess, að landar vorir hafi ekki nægilegar námsgáfur, því þetta hvorttveggja hafa þeir í allt eins ríki um mæli og menn þeir af öðrum þjóðlokkum, sem nám þetta hafa stundað. Og ekki getur það verið af því, að þeir ekki viti, hve nýtsamleg mannvirkjafræðin er og hve arðsöm þeim, sem stunda hana.

Að eins þrjár ástæður virðast vera hugsanlegar fyrir þeirri óbeiti, sem oss virðist íslenzku námsmennirnir hafa á fræðigreini þessari: Sú fyrst, að utan að komandi áhrifum sé beitt á þá til að taka sér einhverja ákveðna lífs stefnu, sem er gagn-ólik mannvirkjafræðinni. — Á líðnum árum hefir t. d. valalaust verið miklum áhrifum beitt á vora ungu námsmenn, til þess að fá þá til að gerast prestar, og þau áhrif hafa orðið svo sigursæl, að flestar éða nálega allar bygðir Vestur-Íslendinga — hér norðan linnunnar — að minsta kosti — mega nú heita að vera orðnar svo morandi af mönnum prestlerðum, að það hálfa er nóg. Eins og sétt á því, að vér eigum hér vestra allmarga prestlerða menn, sem enga prestsstöðu hafa, og því bæði þeim og þjóðlokkshéild vorri hér alls ónýtur sá tími, og það starfsþrek, sem þeir hafa til námsins varið. Aðrir hafa nám íð lög, og er siet út á það að setja: því bæði er fræðigreini sú ómetanlega þarleg, og svo er hún lykkillinn að öllum ágætustu stöðum í landinu, og þeim bezt launuðu, — og ennþá höfum ver ekki eins marga íslenzka lögfræðinga eins og starf er fyrir, því að þekking þeirra er þann veg vaxin, og þeir þurfa ekki að bygja framtíð sína á viðskölitum Íslendinga, eins og prestar vorir verða á þetta.

Hin önnur hugsanlega ástæða er sú, að hvorki aðstandendur íslenzkra námsmanna né námsmennirnir sjálfir hafi lagt sig að því, að hugsa um þessa þörfu fræðigreini, éða að huga nýtssemi hennar og þann bagnað, sem þekkingin, sem hún veitir, mundi færa þeim sjálfum og þjóðlokkum vorum vfrleitt. Að visu er tæpast ætlandi, að þeir af íslenzku námsmönnum, sem stundað hafa College og University nám, hafi ekki kynst sér þjóðingu mannvirkjafræði námsins, svo að þeir viti nákvæmlega, hvað það felur í sér, hve langan tíma þarf til námsins, og hve mikil íni nemandinn þarf að hafa til þess að laka náminu til fullnustu, — þó enginn þeirra hafi tekið sig fram um, að skýra löndum vorum frá því enn sem komið er.

Þriðja hugsanlega ástæða, sem kynni að aftra einstöku námsmanni frá að nema mannvirkjafræðina, gæti verið meðvitundin um það, að all-mikil líkamleg vinna fylgir því nami. Því að margir námsmenn eru svo gerðir, að þeir vilja komast sem mest hjá líkamlegu erfiðni. Svo hefir það að minsta kosti reynst á Íslandi, því að þar hefir það fyrst á árum, og er máske svo ennþá, verið skoðuð vanvirða fyrir lærdómsmanninn, að vinna líkamlegt erfiði. — Annars mega vorir vestur-Íslenzku námsmenn eiga þann vitnisburð, að þeir hafa í flestum tilfellum verið ótrauðir til þess að ganga í stritvinnu, og hafa reynst þar eins duglegir eins og þeir hafa reynst í námsþekkingunum. Enda hafa flestir þeirra með eigin atorku unnið sig áfram á mentabrait sinni, án nokkurs utan að komandi styrks.

Og nálega undantekningarlaust hafa þeir þeirra, sem lengst hafa komist á lærdómsbrautinni, algerlega unnið fyrir sér og kostað mentun sína sjálfir. Og þetta oendir til þess, að það muni ekki vera óttinn við erfiðis, sem verkfræðistöðum fylgir, sem aftrar löndum vorum frá, að gefa sig að henni, — heldur einhver hufin ástæða, sem enn ekki hefir fundist, en sem ætti að verða opinber, svo ræða megi hana og gagnrýna og gera löndum vorum það ljóst, á hverju hún er bygd. Því ver teljum sjálfagt, að við þá ihugun myndi mögulegt, að koma málinu svo fyrir, að landar vorir færu að sjá réttmætið, sanngrinna og nauðsynina á því, að fara af alvöru að leggja sig eftir þeirri fræðigreini.

Í því miður skortir ritstjóra þessa blaðs þá þekkingu, sem nauðsynleg er til þess að lýsa verkfræðinni eins og vera ætti, til þess að gera lesendum ljóst, hverjar atvinnu og námsgreinar hún feli í sér; því þó að sjá megi á hérleðnum háskólastráum námsreinar þær, sem kendar eru í verkfræðideildum þeirra, þá eru sum af ensku nöfnum yfir þar mjög óþæg að þýða á íslenzku, svo að þýðingin geti orðið mönnum ljós og vel skiljanleg.

Vís hendina er hér skrá yfir kenslugreinar þær, sem kendar eru við Grand Forks háskólann í Norð-ur Dakota, og oss er svo sagt, að þær gripi yfir allt það, er nannvirkjafræðinni við kemur. Við kenslu hinna ýmsu námsgreina þessarar fræði, eru 10 prófessorar, og að auki 10 aðstoðarkennarar, — tuttugu kennarar alls í mannvirkjafræðideildum háskólans. Má af því marka, að námið muni vera all-umfangsmikið og kenslan nákvæm: enda eru Ameríkumenn víðurkendir að vera eins miklir mannvirkjafræðingar og til eru í nokkru landi, og framir öllum öðrum í einstöku greinum fræðinnar.

Fræði þessi eru kend við skólana í þremur deildum, sem nefnast:

1. "Mining Engineering" éða námafræði.
2. "Mechanical and Electrical Engineering".
3. "Civil Engineering".

Í fyrstu deildinni er lent: — Enska og enskar bókmenntir, stærðfræði, svo sem bókstafreikningur, þýkvaðalsfræði og flatarfræði, einafræði, jarðfræði, eðlisfræði, friðstíð-teikning, málfræði, leirfræði (Ceramics), landmælingafræði og vélfræði. Allar þessar fræðigreinar eru nákvæmlega kendar, og nemendur látnir hafa verklegar æfingar ásamt með bóknaðinu og því, að sækja fyrirlestira kennaranna.

Önnur deildin kennir: Enska, einafræði, stærðfræði (í hennar ýmsu myndum), eðlisfræði, teikningu (þar er nemendum kenti að hræga upp mynd af hverjum þeim hlut, sem gera skal, og verður myndin éða upprátturinn að vera svo skýr og ljós, að smiðunin geti gert hlutinn nákvæmlega eins og hann á að vera. Eftir uppráttunum); kend er og flatarfræði og þýkvaðalsfræði, brúgerð, vatnsveitingar, vatnsdreifun o. fl. þar að lútandi, vélfræði, aðfræði, rafmagnsfræði (af smíða rafmagnsvélar), aðfræðifræði, og margt annað þar að lútandi.

Í þriðju deild eru kendar þær greinar, sem af framman er taldar, ásamt með almennri byggingafræði.

Taðs er, að 4 ár þurfi til þessa náms alls, og má þó enginn nemandi biast við, að verða fullnuma í öllum námsgreinunum. En nóg

getur hann lært til þess, að ná próf við skólann, og eftir það er honum tryggt vellaunuð staða, nálega hvor í landi þessu sem hann óskar að starfa, því einn er mikill eftirspurn eftir góðum verkfræðingum og með góðum launum.

Að segja það, að verkfræðin sé til margra hluta nýtsamleg, er að segja um hana minna en vera ber. Svo má heita, að hún sé til allra verklegra framkvæmda ekki að eins nýtsamleg, heldur miklu fremur ómissandi, ef vel skal vinna og byggilega. Ef til vill er ekki af mikli að segja, að engin önnur fræðigreini sé mannlegaginu í heild sinni eins notadrygg og nauðsynleg eins og verkfræðin.

Hvers vegna er það þá, að engir af vorum ungu, efnilegu íslenzku námsmönnum hafa tekið sér fyrir, að stunda hana? Og hvers vegna hafa foreldrar og aðstandendur þessara íslenzku nemenda ekki egljað þá og orfað og stutt til þessa náms, eins og átt heidi fyrir löngu að hafa verið?

Fyrirglaenlegt er það líkli af atendum þjóðlokkum, sem kemur til þessa lands, þó það ætlist til þess, að hérleða þjóðin annist um það, að veita sér atvinnu og uppeldi lífins, meðan það sjálf er að kynnað hér og ná öruggrí föt-festu í landinu. Það er bæði eðlilegt og óhjákvæmilegt, að þetta sé svona; og eins er það eðlilegt, að því er Íslendinga snertif, að þeir treystist ekki, á fyrstu tilveruðum sínum hér, til þess að taka að sér þau umfangsmiklu ábyrgðarstörf, sem krefjast mikillar lærdómslegrar þekkingar. En takmörkuð ætti sá tímalengd að vera sem sá hugunarháttur væri fólk voru leyfandi éða líðandi, að ætla að öll verkfræðileg sérþekking væri einka-eign manna af öðrum þjóðlokkum, en una við og setta sig sjálfir við lítilfjörlegustu og verst launuðu störfun, sem fyrirfalla hjá þjóðinni.

Íslenzki þjóðlokkurinn er nú búinn að vera hér í landi í 40 ár, og ætti að álita sig nægilega hériendann, til þess að eiga menn á öllum sviðum til jafns við aðra þjóðlokk, sem hér búa. Vfr höfum hér þegar prest, lækna, lögmennt og kennara. Hvers vegna ekki einnig að eiga hér verkfræðinga?

Prestarnir, læknarnir og kennarnir eru þannig settir, að þó þeir hafi sjálfir nóg að starfa, þá geta þeir ekki verið vinnuveitendur, og sama er að mestu leyti sact um lögfræðinga. Allir þessir "professionals" menn hafa sjálfir arðinn af störfum sínum, og búa að honum. Alt öðru máli er að gegna um verkfræðingana. Starf þeirra við allskyns þjóðleg mannvirkir er svo vaxið, að þeir verða að hafa heila hópa af mönnum í þjónustu sinni, og ef vér ættum fáeina mannvirkjafræðinga, þá mundu þeir veita Íslendingum atvinnu, og á þann hátt gera þjóðlokkinn vorum tvöfalt gagn: bæði aðuga hann flahagslega, og einnig með því, að aðuga hann þekkingarlega; því að hver meðal námsf og getinn verkmaður hefir tækifæri til þess að læra margt nýtsamlegt við slík störf, sem komið gæti að góðu hudi störf, og orðið til þess, að skapa slík um mönnum arðberandi stöður, sem þeir annars ekki attu lóst á að komast í.

Vér sjúkum ekki betur, en að þetta mál sé þess vert að því sé veitt alvarlegt athygli, og vér óskum þess fastlega og vonum, að íslenzkir námsmenn sjái sér lert, að ganga þessa námsbraut, — aðra göfugri, nýtsamari éða arðsamari getur ekki í landi þessu.

Skógareldarnir í Porcupine.

Þess var lauslega getið í síðasta blaði, að skógareldar geysuðu í námaheraðinu Porcupine í Ontario fylki, og að þeir hefðu valdið miklu tjóni á mönnum og eignum. Raunin hefir verið sú, að manntjónið og hörmungarnar hafa orðið margfalt meiri en menn í fyrstu gerðu sér í hugaflönd. Um tvö hundruð manna — menn, konur og börn — hafa farist, smist brunnir éða druknað, og fjöldi þeirra, sem bjargað hefir verið, eru skaðmeiddir, — sumir blindir, aðrir limlestir og flestallir hörmulega leknir.

Brunasvæðið tekur yfir rúmar þúsund ferkílmur, og heilar sveitir og hefir liggja gersamlega í brunarústum. Aleiga fleiri þúsunda manna uppsveigð af þessu geysandi eldhafi, sem engu þyrmir, er

fyrir verður, og skilur eftir auða eina, þar sem áður voru blómleg býli, bæir og mannvirki. — Bæirnir Cochrane, South Porcupine og Pottsville hafa eyðilagst; sömu-leiðis náamannabýlin umhverfis West Dome — námurnar og sveitirnar Langmuir, Eldorado, Shaw, Deloro, Ogden, McArthur og Cripple Creek.

Lýsingarnar á þeim hörmungum sem vesalings fólkis hafði við að stríða, eru átakanlegar. Fyrst reyndu allir, sem vetlingi gátu valdið, að vernda eignir sínar og stöðva útgreiðslu eldsins. Stöð margur maðurinn og konan upp undir hendur í fenum og jorraðum, lækjum og vötnum, svo sólarhringum skífti og reyndu að stemma stígu fyrir eldhafinu með því að bera vatn á eldinn og grafa skurði. En þetta erfiði vesalings fólksins hafði lítil þýðingu, eldurinn geysaði engu að síður, og framrás hans gat enginn mannlegur kraftur stöðvað.

Það eina, sem fólkis gat því gert, var að reyna að forða sjálfu sér úr eldhafinu, en það var miklu öðrugleikum bundið, því eldurinn umluktí það sumstaðar á alla vegu. Eini björgunargvegurinn var með bátum eftir ánum, en bátarnir voru fáir og menn þyrptust í þá í hópum, og sumstaðar svo margir, að báturinn varð af hlaðinn og sökk og druknaðu þeir sem á voru. Frá Big Dome námunni lögðu 240 ítalskir verkamenn af stað fötgangandi og hugðust að bjarga fólkinu frá South Porcupine, sem næst var hinna brennandi bæja. Fyrst var komum og börnum bjargað, og bátarnir hlaðnir hröðuðu sér til Golden City, og svo aftur til brunasvæðisins. En öllum varð ekki bjargað, margir menn sukku, vírkumir af þreytu, undir yfirborð vatnsins, og komu aldrei upp framar.

Einn þeirra manna, sem var á björgunarbátunum, segir svo frá, að fólkis hafi staðið upp undir herðar í vatni, með teppi yfir höfðum sér, og beðið bátanna. — Sumir mannanna héldu ungbörn á lofti, og kölluðu ákalt til bátanna að bjarga þeim (unghörnunum) að minsta kosti. En stundum vildi svo til, að öldurnar höfðu skolað bæði manninum og barninu í kaf áður en bátarnir gátu komið til hjálpar. Eyndarkvein þessara sárþjáðu vesalings heyrðust langar leiðir, en þó sýndi margur maðurinn fádæma hugrekki og hreysti.

Flest af fólki því, sem bjargað var til Golden City, var hörmulega útleikið: Sumir blindir éða háflindir, aðrir skaðbrendir á höfði og útlimum. Á sumum mönnum voru hendur brunar af upp undir ölnboga, og andlit margra brunnin inn í bein, og jafnvel beinin sviðin. Einum manni varð bjargað með þaðar hendur brunnar upp að ölnboga, en hann dó skömmu eftir að til hájarins kom. Af fjölda manna varð að taka hendur og fætur. — Öll hús í Golden City eru full af limlestum og sárþjáðum aumingjum, sem bjargað var af brunasvæðinu.

Annað, sem er átakanlegt, er það, að líkum þeirra, sem dáð hafa, hefir orðið að hola niður í jörðina, án þess að slegið hafi verið utan um þau. Enginn víður til í líkkistur, — éð eins lægt að fá spurt í krossmörk á leiðin.

Síðan að jarðskjálptarnir miklu eyðilögðu San Francisco um árið, hefir ekki annar eins hörmunga-atburður gerst í Ameríku sem þessi. Tuttugu þúsundir manna missa heimili sín og aleigu og tvö hundruð farast, og enn er ekki séð útyfir, hve margir deyja af þeim, sem liggja þungt haldnir í Golden City og vðar af brunasvæðinu.

Um allt Canada og víða í Bandaríkjunum hefir verið byrjað að safna fé til hjálpar hinu nauðstadda fólki, og þarf naumast að geta sér annars til, en að hver og einn einasti maður skoði það sem skvöldu sína, að leggja einhver skerf í þann hjálparstjóð.

Stærri nauðsyn hefir aldrei í þessu landi verið á almennri hjálp almennings.

Síðustu fréttir segja manntjónið ekki eins mikið og áætlað var í fyrstu; hafa sumir af þeim, sem álitit var að hefðu farist, komist lífandi af, þar á meðal stólsu náamannirnir frá Big Dome. En manntjónið nemur hundræði, og er það æris tilfinnanlegt, þó bót sé frá því, er áður var álitit að farist hefði.

MIKILSVERT LAGABÖÐ.

— Bandaríhja senatíð samþykkti á mánuðaginn mjög merkilegt frumvarp viðvíkjandi tilkostnaði þingmannaéna við kosningar til efrí og neðri deildar þingsins. Aðalatriði frumvarpsins eru þessi:

1. Ekkert þingmannsefni má eyða meiru í kosningakostnað, en sem svari 10 centum á hvera kjóðanda í kjördæminu.
2. Ekkert þingmannsefni til sentatsins má eyða meiru en tíu þúsund dollara í undirbúning og reglulegu kosningarnar, og enginn kongress-kandidat má eyða meiru en fimm þúsund dollurum.
3. Allur kosninga tilkostnaður verður að vera kunngeður fyrir kosningarnar, og öll loforð um pólitísk embætti skulu einnig kunngeður.
4. Frumvarpið fyrirbyður að lofa pólitískum embættum með þeim tilgangi, að alla sér með því fylgis við kosningarnar.

Frumvarp þetta var samþykkt svo að segja í einu hljóði og málstíli hvernetna vel fyrir.

Fréttir.

— Robert Meighen, forstjóri Lake of the Woods hveitimylnu-lagsins, andaðist í Montreal á fimtudaginn var, 72 ára gamall. Hinn látni var einn af framtaks-sömustu og mikilhefustu verzlunarmönnum Canada og landinu því störtjón að fráfalli hans.

— Verzlunarsamningar hafa tekist milli Japans og Englands; eru þeir að mestu gömlu samningarnir endurnýjaðir, með smávægilegum breytingum. Einnig er á borði, að Bandaríkin geri samninga við bæði þessi ríki, og að þessi þrjú ríki myndi þr veldasamband í verzlun- og varnarmálum.

— Uppreist er aftur hafin í Mexíco, og að þessu sinni gegn Madero. Eru það vinir og fylgismenn Diaz gamla, sem að uppreistar-köllum blasa og styrkja óðar, flokka til óeirða gegn nýju stjórnmálini. All-snörp orusta stóð sl. fimtudag nálegt bænum Pueblo, og höfðu óðardarflokkarnir ver af þeim víðskiftum, mistu 150 manns en stjórnmáðar að eins 12. — Alment er búist við, að uppreist þessi verði fljótlega bæld áður og að Madero og bráðabrygðaforsettinn De la Barra geti í fríði grett þau sár, sem landið hefir af fyrri uppreistinni.

— Ítalaska konan, Angelino Napolitano, sem dæmd var til dauða fyrir morð á manni sínum að Sault Ste. Marie, Ont., hefir verið náðin, — dóminum breytt í lífs-tíðarfangelsi.

— Brezku konungshjónin eru nú komin úr Írlandi og sinni og eru á heimsókn á Skotlandi. Hefir þeim verið fagnað þar með kostum og kynjum.

— Tvö gufskúp, Cima og Diamante, rákust á í óvörð skamt frá Costa Rica núna nýverið. — Sökk Cima á svipstundu og druknaðu þar 32 farþegar og 10 af skipshöfninni. Hinum varð bjargað af Diamante, sem laskaðist lítill í áreksstrinum.

— Hitarnir, sem gengið hafa undanfandi í Canada og Bandaríkjunum hafa rénað mikið, svo víðanlegt er þessa dagana víðasthvar; þó eru ósahitar í döllum í British Columbia, og hafa nokkri dáð af þeirra völdum.

— Maður einn í Calgary, Moose Baxter, var á mánuðaginn var dæmdur í níu mánaða fangelsi og 5.000 dollara sekt fyrir ólöglega vinsölu, — éða, ef ekki sektin borgast, þá níu mánaða fangelsi í viðbót. Þetta er í þriðja sinni, sem maður þessi hefir verið fundinn sekur um óleyfilega vinsölu.

— Kóleran er í New York. Kom veikin með farþegum, en strax og hennar varð vart, voru allir einangraðir, sem nokkrar líkur voru til að smittast hefðu. Éða hefðu haft afskipt af þeim sjóku, og allgar upphugsanlegar ráðstafanir teknar til að hindra útbreiðslu sýkinnar, og er búist við að það takist. Tveir menn hafa dáð þar úr kólerunni, og margir sjúklingar enn þungt haldnir. En engin ný sjúkdómstíffelli hafa komið fyrir síðustu dagana.

JÓN JÓNSSON, jarnsmiður, að 790 Notre Dame Ave. (horni Toronto St.) gerir við alls konar katla, kónnur, potta og pönnur fyrir konur, og byrtnir hnífa og skerpir sagir fyrir karlmenn. — Alt vel af hendi leyst fyrir lítil borgun.